

Mankinjoki 2050 - vesistövisio

&

pääkohdat Kauhalanjoen ja Kalakoskibäckenin alueella

Jussi Vesterinen, hankepäällikkö
Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry

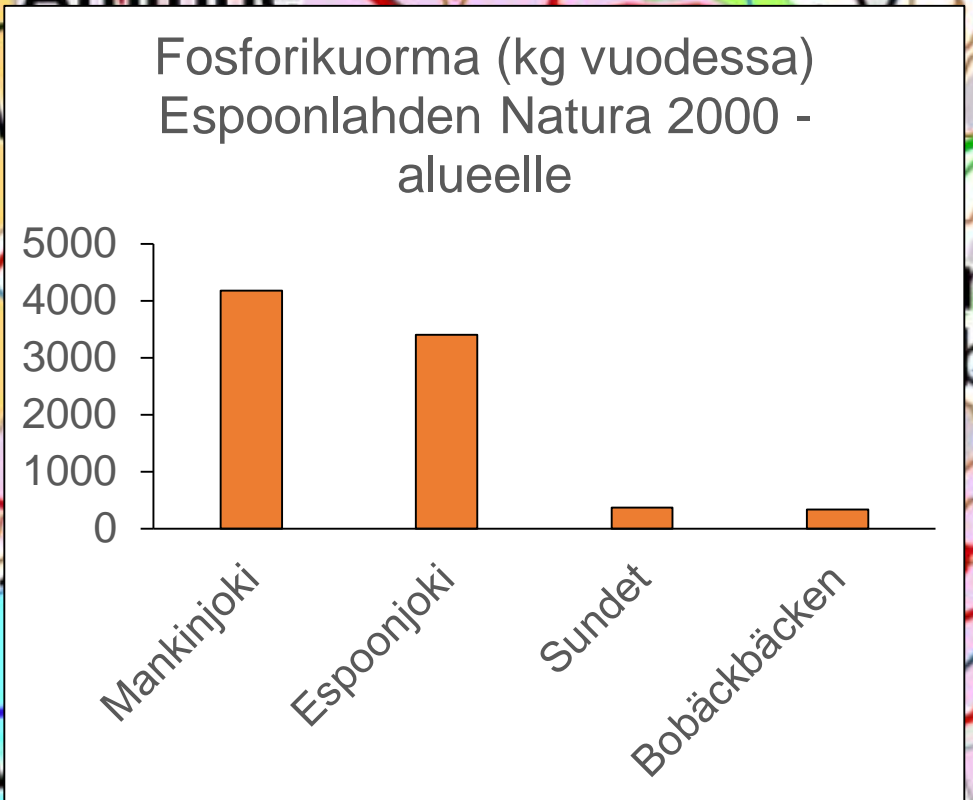
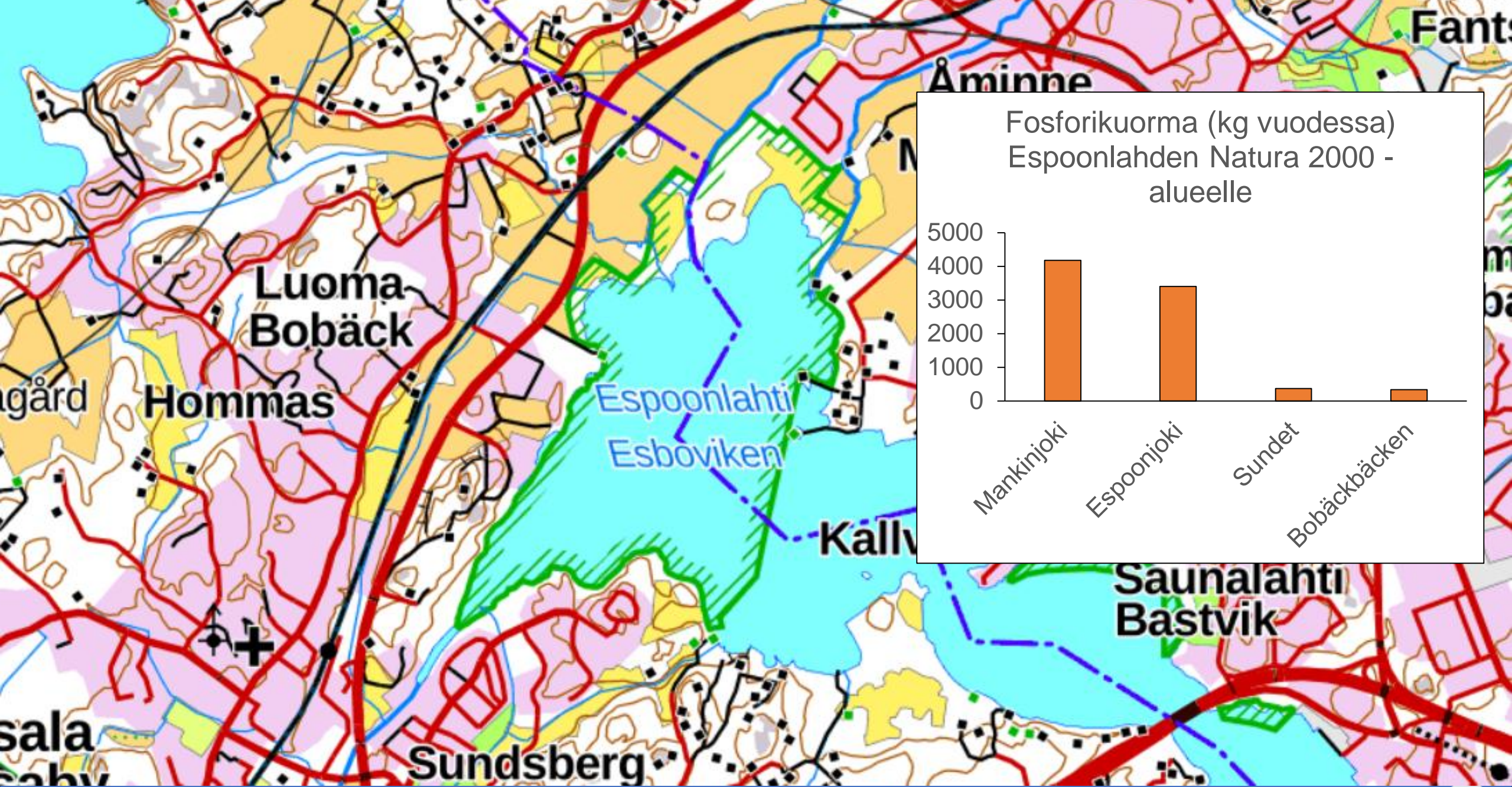
Vantaanjoen ja Helsingin seudun
vesiensuojeluyhdistys ry

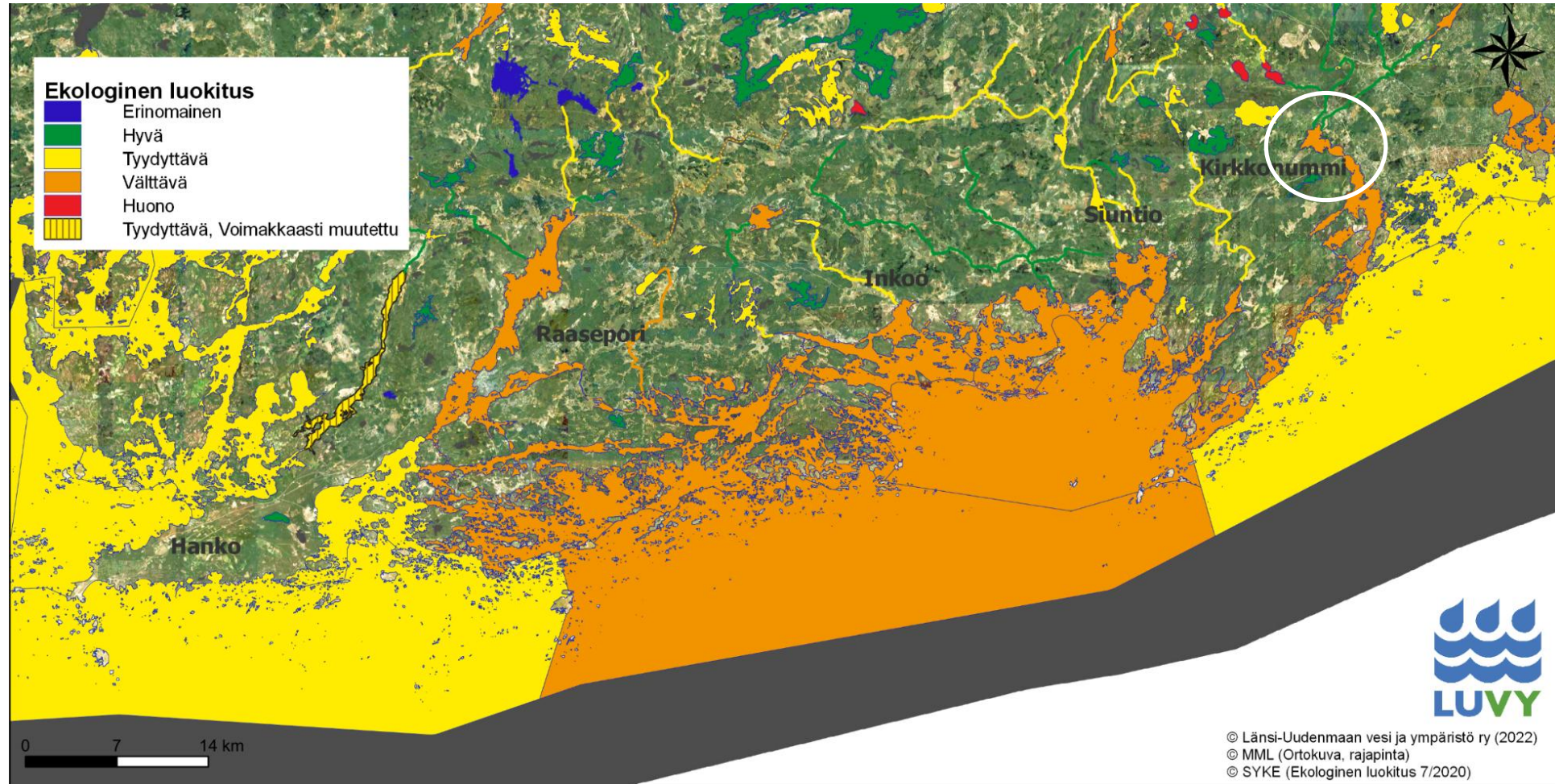

Suomessa Itämereen päätyy vuosittain lähes **4000 tonnia fosforia**, josta **95 %** on jokien kuljettamaa.

Myös Espoonlahdelle tulevasta fosforikuormasta yli **90 %** on suurimpien jokien, Mankinjoen ja Espoonjoen, kuljettamaa – **Mankinjoki merkittävimpanä**

Espoonlahden ja Länsi-Uudenmaan rannikon ekologinen tila on välttävä

Pelastetaan Itämeri joki kerrallaan

Tavoittemme on pelastaa **Itämeri** joki kerrallaan. Nyt vuorossa on välttävässä ekologisessa tilassa olevaan Espoonlahteen laskeva Mankinjoki.

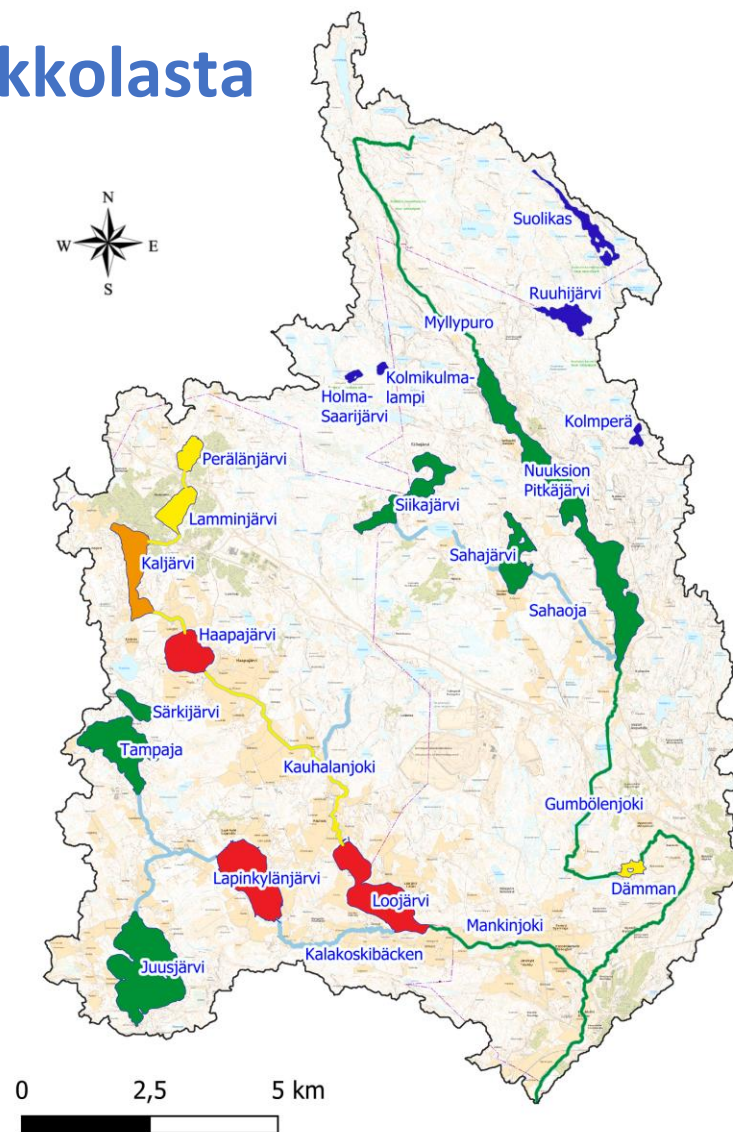
Kunnostamalla heikossa tilassa olevia jokivesistöjä voimme **parantaa Itämeren tilaa** vesistö kerrallaan.

Matka alkaa Nuuksiosta sekä Veikkolasta ja päättyy Itämereen

Nuuksion latvavesiltä alkavan, lähes 40 km pitkän Gumbölenjoen haaran ongelmia ovat erityisesti kalojen **vaellusesteet** sekä **kausikuivuus**.

Veikkolasta alkavan Kauhalanjoen haaran ensisijaisina ongelmia ovat suuri **ravinnekuormitus** ja vesistöjen **rehevöityminen**.

Mankinjoen vesistössä on enemmän ekologiselta tilaltaan **huonokuntoisia** järviä kuin yhdessäkään muussa suomalaisessa jokivesistössä.

Ekologinen luokitus (SYKE 7/2020)

Joet, ekologinen tila 2019

- Erinomainen
- Hyvä
- Tyydyttävä
- Välttävä
- Huono

Järvet, ekologinen tila 2019

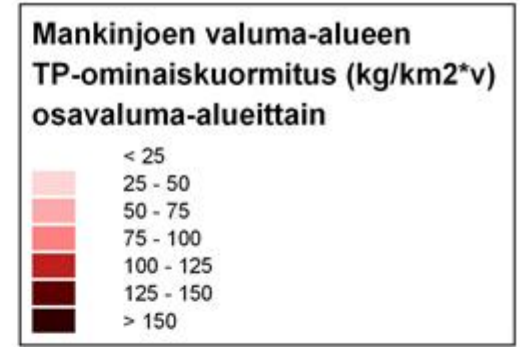
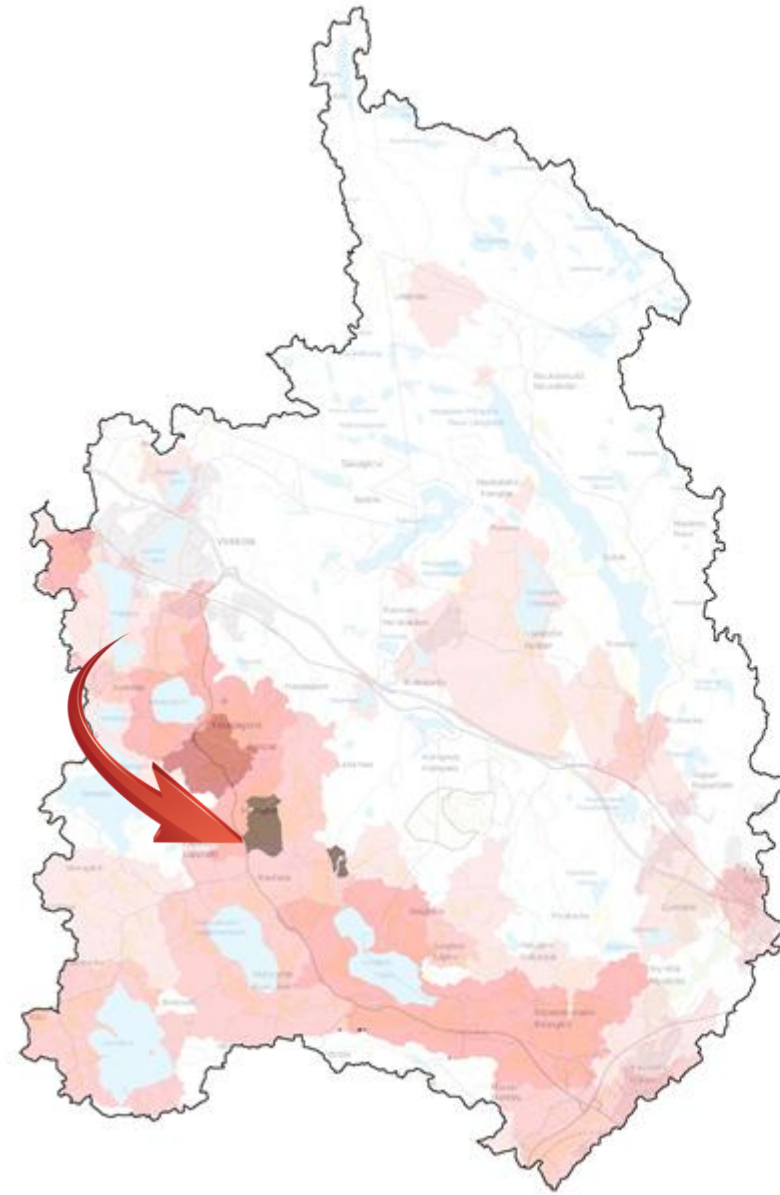
- Erinomainen
- Hyvä
- Tyydyttävä
- Välttävä
- Huono

© Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry (2025)
© MapAnt (Suunnistuskartta 1/2025)
© SYKE (Ekologinen luokitus 7/2020)

Tunnistamalla ravinnekuormituksen **”hot spotit”** pyrimme löytämään alueita, joille kohdennetuilla vesienhoitotoimilla on eniten vaikutusta.

Mankinjoen rehevöityminen voidaan estää kiinnittämällä huomiota suurimpiin **ihmisten aikaansaamiin päästölähteisiin**: peltoviljelyyn, hulevesien hallintaan ja haja-asutuksen jätevesien käsittelyyn.

© Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry (2025)
© MML (Maastietokanta 1/2025)
© SYKE (VEMALA, maa-alueet 8/2024)

Mankinjoki 2050 -vesistövisio

Vesistön tilan parantaminen vaatii eri maankäytön sektoreiden välistä **yhteistyötä**.

Se vaatii myös yhteistyötä **yli kunta- ja aluerajojen**.

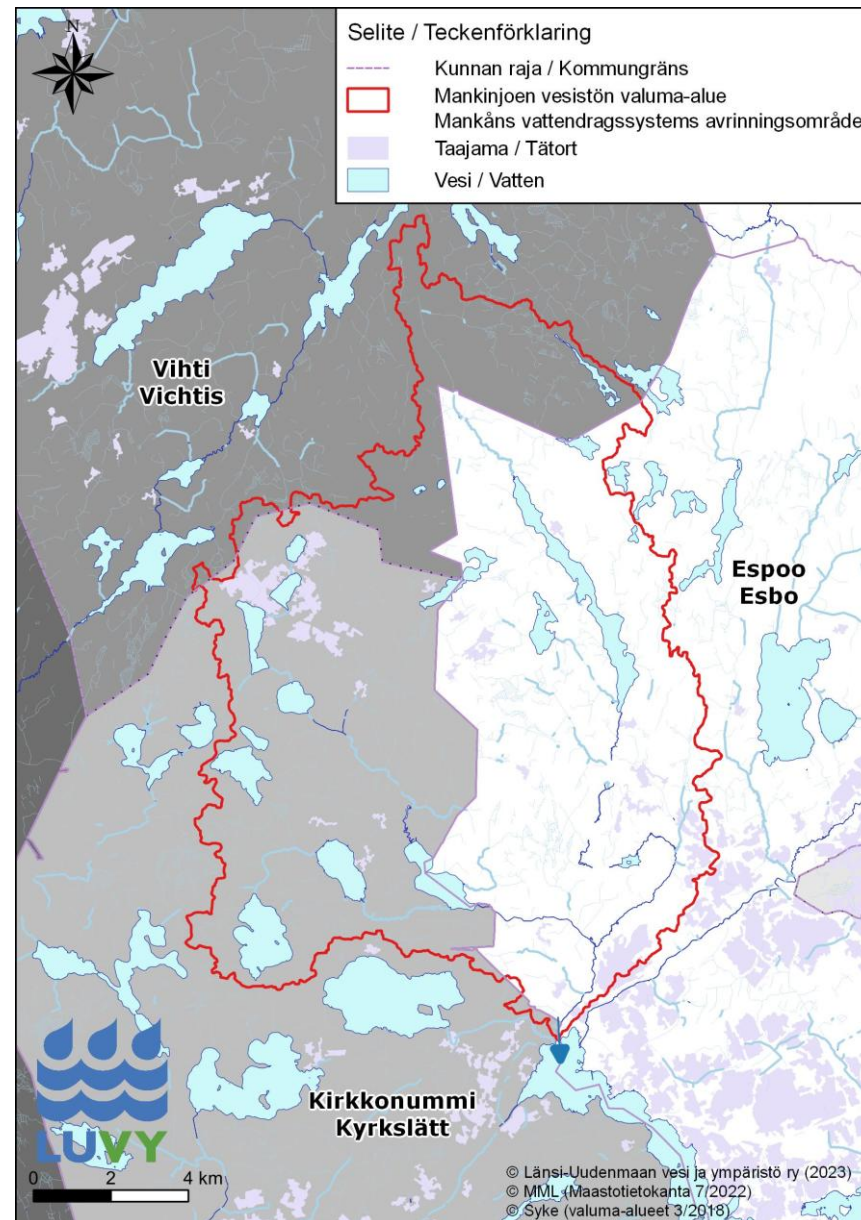
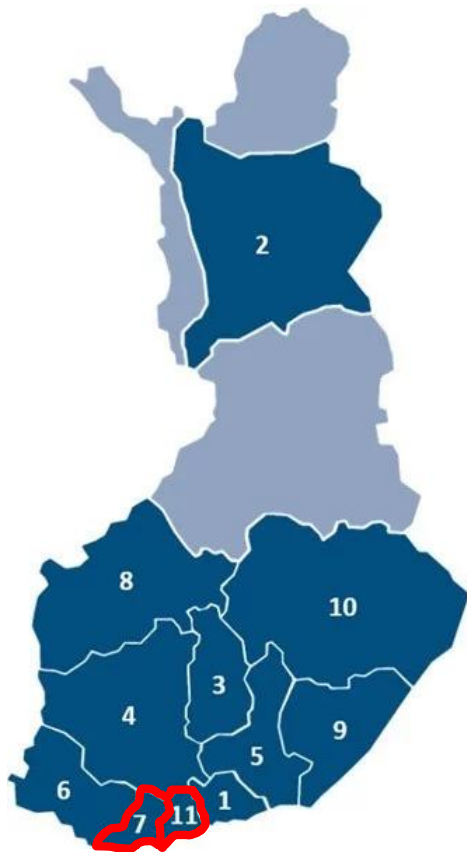
7)

11)

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry

Mankinjoen taimen on sateenvarjolaji

Mankinjoen vesistössä elää alkuperäisenä pidetty **meritaimenkanta**, jonka elinalueita rajoittavat vaellusesteet, kausikuivuus sekä vedenlaadun ongelmat.

Taimen vaatii elääkseen **hyvälaatuista vettä** ja elinympäristöjä, jotka hyödyttävät monia muita virtavesilajeja. Taimenta voidaan siis kutsua **sateenvarjolajiksi**.

Perattujen uomien ennallistaminen, mutkittelun palauttaminen ja veden viivyttäminen on **vesien hallintatyötä**, joka paitsi auttaa virtavesilajeja myös pidättää ravinteita.

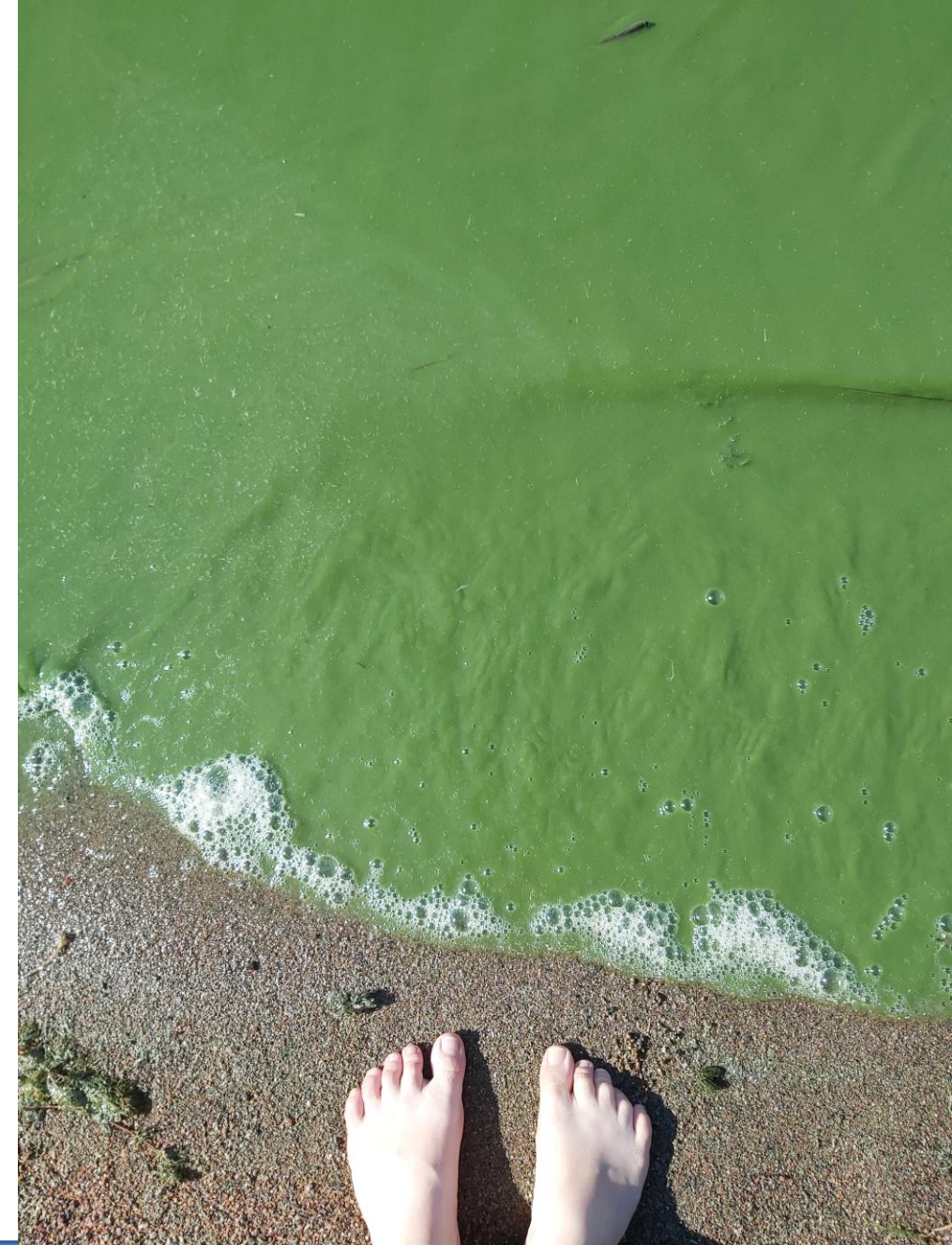
Kunnostus latvoilta merelle kannattaa

Itämeren suurimpana uhkana pidetään rehevöitymistä.

Parantamalla latvavesien tilaa vaikutetaan koko **jokivesistön** ja **rannikkovesien** tilaan.

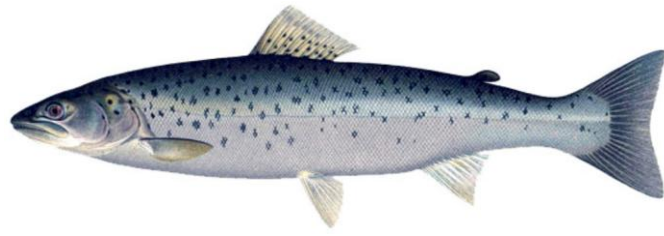
Rehevöityminen on kiihtyvä ilmiö, jonka pysäyttäminen vaatii pikaisia toimia. Jos nyt ei toimita, koko vesistön tila heikkenee edelleen rannikkovesiä myöten.

Kuormitusmallien mukaan Mankinjoen rehevöityminen voidaan **pysäyttää**, mutta se vaatii laajamittaista, pitkäjänteistä **yhteistyötä** ja riittävästi **resursseja**.

Vaellusesteet

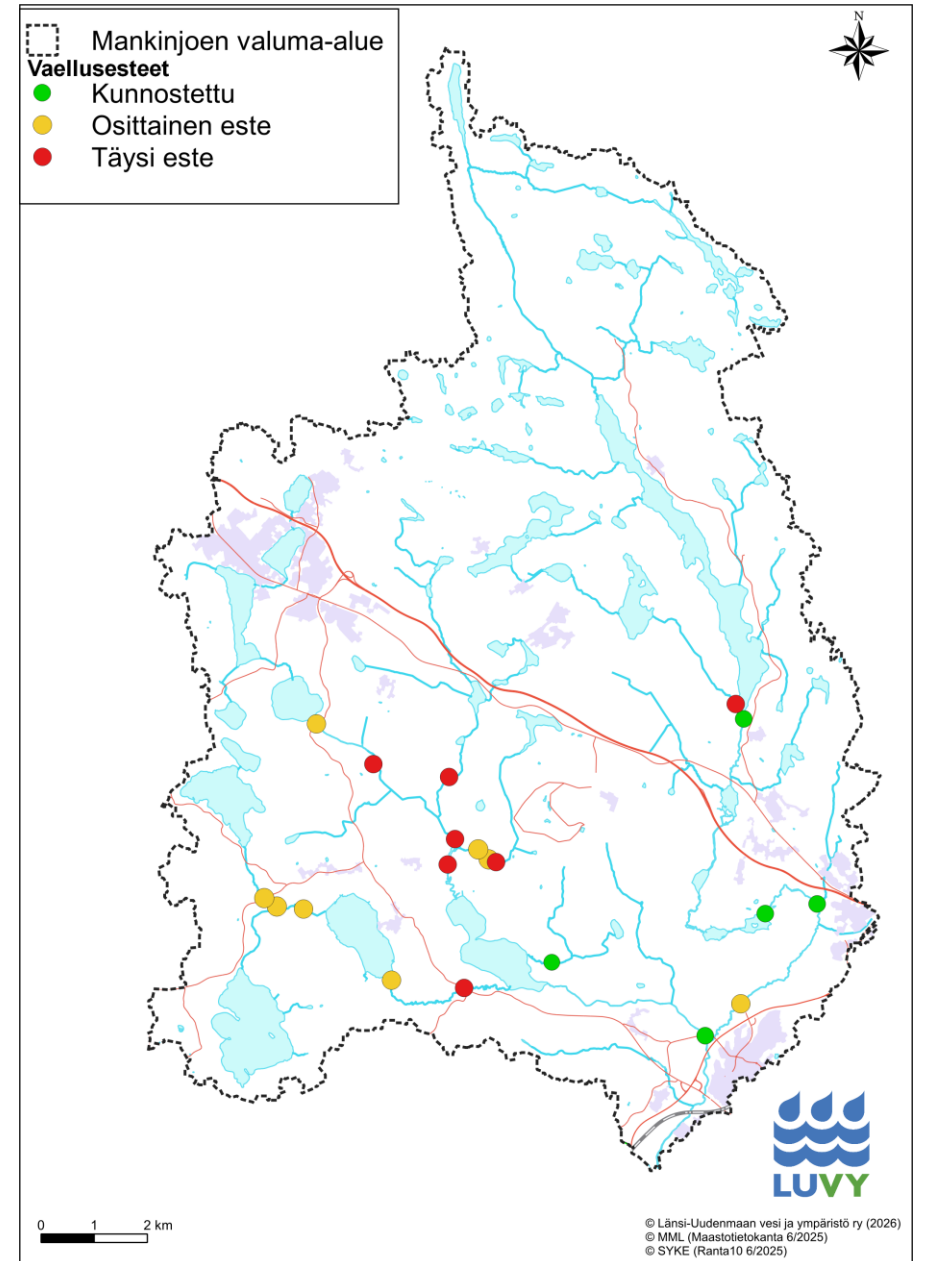
- Mankinjoen vesistössä on useita osittaisia tai täydellisiä vaellusesteitä: kattavat pienvesiselvitykset tietopohjana
- Virtavesien elinympäristöjen kuntoon ovat vaikuttaneet heikentävästi uomien perkaukset, suoristukset, putkitukset, liettyminen, patoaminen ja säännöstely
- Espoon puolella Dämmanin kalatie ja Nuuksion Pitkäjärven pohjapadon uusiminen ovat valmistuneet ja vaellusyhteydet Nuuksion järviylängölle palautuneet

**Dämmanin kalatie
rakennettiin
nousuesteenä olevan
padon viereen**

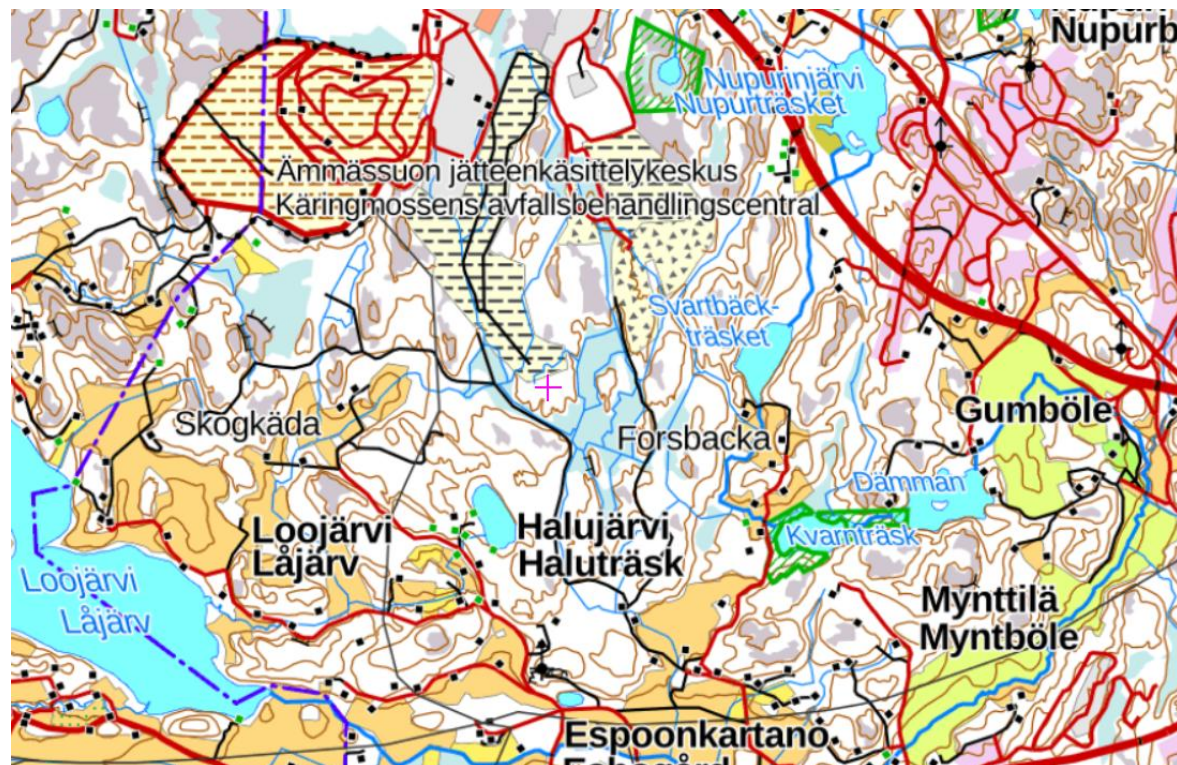

Kuva: Markku Vähäkäkelä
<https://www.espoo.fi/fi/uutiset/2025/12/espoo-kaupunki-ja-hsy-palauttavat-yhdessa-kalojen-vaellusreitteja-tarkeaa-esimerkiksi-uhanalaiselle>

Pistekuormitus

- Alueelta löytyy myös merkittäviä pistekuormittajia, kuten Ämmässuon ekoteollisuuskeskus, joilla paikallista vaikutusta
- Alueelta kulkeutuva kuormitus vaikuttaa enemmän vesien sähkönjohtavuuteen, sulfaatti- ja kloridipitoisuuksiin, suolistoperäisiin bakteerimääriin ja kemialliseen hapenkulutukseen kuin liuenneisiin ravinnepitoisuuksiin

Kunnostus on jo käynnistynyt

Mankinjoen vesistöä on jo kunnostettu useiden tahojen toimesta ja uusia kunnostussuunnitelmia on laadittu.

Tietoon pohjautuvalle kunnostustoiminnalle on vesistöissä erinomaiset edellytykset.

Kunnostuksia on tehty niin virtavesissä, järvillä kuin niiden valuma-alueilla – kuitenkin monesti toisistaan erillään ja toinen toisistaan tietämättä.

Yhteinen visio kokoaa kaikki toimijat yhteen yhteisen valuma-aluelähtöisen päämäärän saavuttamiseksi. Yhdessä priorisoiden toimimme kustannustehokkaasti saaden enemmän aikaan.

Veden laadulla on vaikutusta

9–19 %*

Hyvä tai erinomainen veden laatu kasvattaa maan hintaa

43–130 milj. € / vuosi*

Hyvä veden laatu kasvattaa kalastuskäyntien arvoa Suomessa

31–92 milj. €/vuosi*

Hyvä veden laatu kasvattaa uintikäyntien arvoa Suomessa

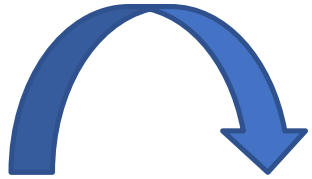
Mankinjoen vesistöllä virkistysarvoa ja elinvoimaa yli

1 300 000

asukkaalle Länsi-Uudellamaalla **

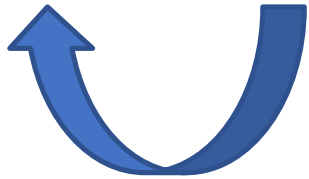
Alueen vetovoima kasvaa

VESISTÖKUNNOSTAMINEN LUO UUSIA
TYÖPAIKKOJA JA INNOVAATIOITA

MATKAILU- JA VAPAA-AJAN PALVELUT

ENERGIAPAJU, KIERTOTALOUS

KIINTEISTÖKAUPPA & ETÄTYÖ

KALASTUS JA KALOJEN KÄYTTÖ

HOITOKALASAALIIN HYÖDYNTÄMINEN

© Heidi Holmlund

© www.jarkisarki.fi

Strategiset päämäärät

Pitkäjänteisyys ja lisäresurssien hankinta – hankkeistaminen

Kuntien ja yhdistyksen perusrahoitusta vastaan haetaan uusia rahoittajakumppaneita alueen yrityksistä ja muista toimijoista sekä hankerahoittajilta

Vesistön tilan, vaelluskalojen esteettömän kulun ja virkistyskäyttömahdollisuuksien parantaminen – hoito- ja kunnostustoimet

Tavoitteena vesistöjen tilan parantaminen kunnostussuunnitelmiin ja Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelmiin pohjautuen

Seurannasta ja vaikuttavuuden arvioinnista tehoa kunnostustyöhön

Pohjana viranomaisten lakisääteiset pintavesiseurannat sekä velvoitetarkkailut, tarkennetulla seurannalla pyritään todentamaan kunnostusten vaikuttavuutta

Verkostotyö ja viestintä

Aktiivinen vuorovaikuttaminen paikallisten kanssa, modernit viestintävälineet

Ammattimainen koordinointi ja yhteistyö alan asiantuntijoiden kanssa

LUVY pääkoordinaattorina yhteistyössä VHVSYN kanssa

Pitkäjärjestyminen ja lisäresurssien hankinta

Perusrahoitus, €	2026	2027	2028	2029	2026 - 2029
Kirkkonummi	50 000	50 000	50 000	50 000	200 000
Espoo	25 000	25 000	25 000	25 000	100 000
Vihti	4 000	4 000	4 000	4 000	16 000
LUVY	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
VHVSY	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Perusrahoitus yhteensä	81 000	81 000	81 000	81 000	324 000
Tavoiteltu hankeavustus (50 %)	81 000	81 000	81 000	81 000	324 000
Rahoitus yhteensä	162 000	162 000	162 000	162 000	648 000

- Pohjana kuntien ja yhdistysten monivuotinen rahoitus, jota vastaan pyritään hankkimaan vähintään 50 %:n vastaraha hankerahoittajilta
- Tavoitteena myös hankkia omarahoitusta yksityiseltä sektorilta – Mankinjoen valuma-alueella on paljon yritystoimijoita, joita pyritään saamaan mukaan visioon yhteisvastuun nimissä

Konkreettiset kunnostustoimet

Pääkohdat
Kauhalanjoen ja
Kalakoskibäckenin
alueella

Vantaanjoen ja Helsingin seudun
vesiensuojeluyhdistys ry

Järvien yleistila

Kauhalanjoki - Kalakoskibacken

- Veikkolan järvet (**tyydyttäviä/välttäviä**)
- Haapajärvi, Lapinkylänjärvi (rehevöityneet lintuvedet, **huonoja**)
- Loojärvi (läpivirtausjärvi, **huono**)
- Tampaja-Särkijärvi (**hyviä**)
- Juusjärvi (**hyvä**)

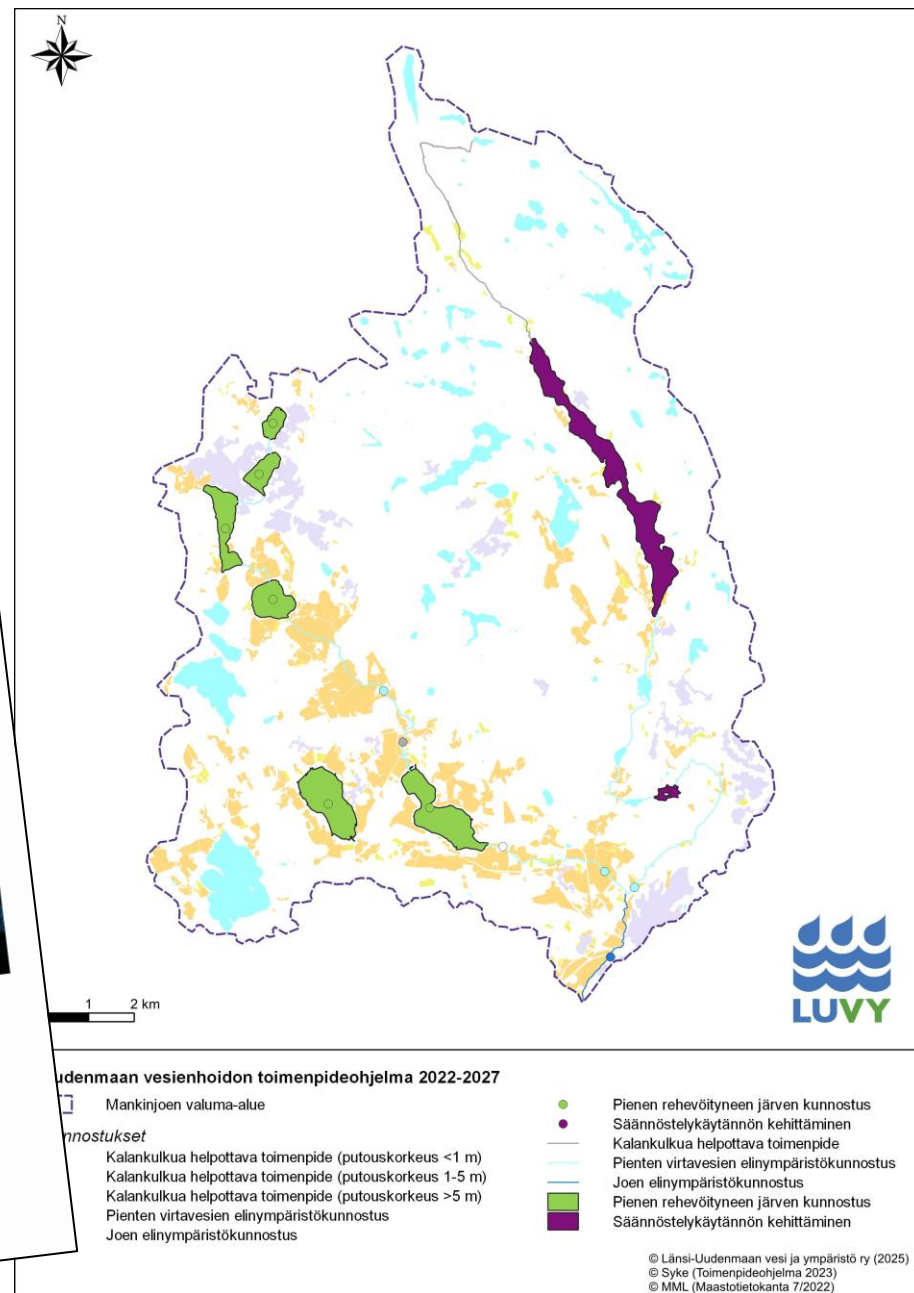
Kunnostussuunnitelmat kaikilla hyvää heikommilla järvillä paitsi Haapajärvellä

Välttävässä ja huonossa tilassa olevia järviä yhdistää sekä voimakas ulkoinen että sisäinen ravinnekuormitus → sinileväkukinnat, rantojen umpeenkasvu

Kunnostustarpeet

- Keskeisinä tarpeina rehevöityneiden vesistöjen kunnostus, rehevöitymisen ennalta ehkäisy sekä vaellusesteiden poisto ja jokielinympäristöjen kunnostus

Toimenpiteet rehevöitymiskierteen katkaisemiseksi tai hillitsemiseksi

1. Valuma-aluekunnostus ulkoisen ravinne- ja kiintoainekuormituksen vähentämiseksi
2. Järvissä tehtävät toimenpiteet
 - Teho- ja hoitokalastus
 - Rantojen umpeenkasvun hillitseminen (ml. lintuvesinäkökulma)
 - Sedimentin poisto
 - Vedenpinnan nostomahdollisuuksien arvioiminen ja vedenpinnan nosto vaelluskalojen kulkuyhteydet huomioiden

*Rajallisten resurssien viisas käyttö
vaatii priorisointia*

*Ihannetilanteessa tehdään toimia
samanaikaisesti sekä valuma-
alueella että vesistöissä*

*Keskeistä Kauhalanjoen-
Kalakoskibäckenin alueella valuma-
aluekunnostus*

Mankinjoki-vision keskeiset toimet ja kohteet

 = priorisoitavat toimet

Valuma-aluekunnostus

- Peltotoimet
- Metsien vesiensuojelutoimet ja ennallistaminen
- Kosteikot
- Kaksitasouomat, pohjakynnykset ja -hidasteet

Virtavesikunnostukset

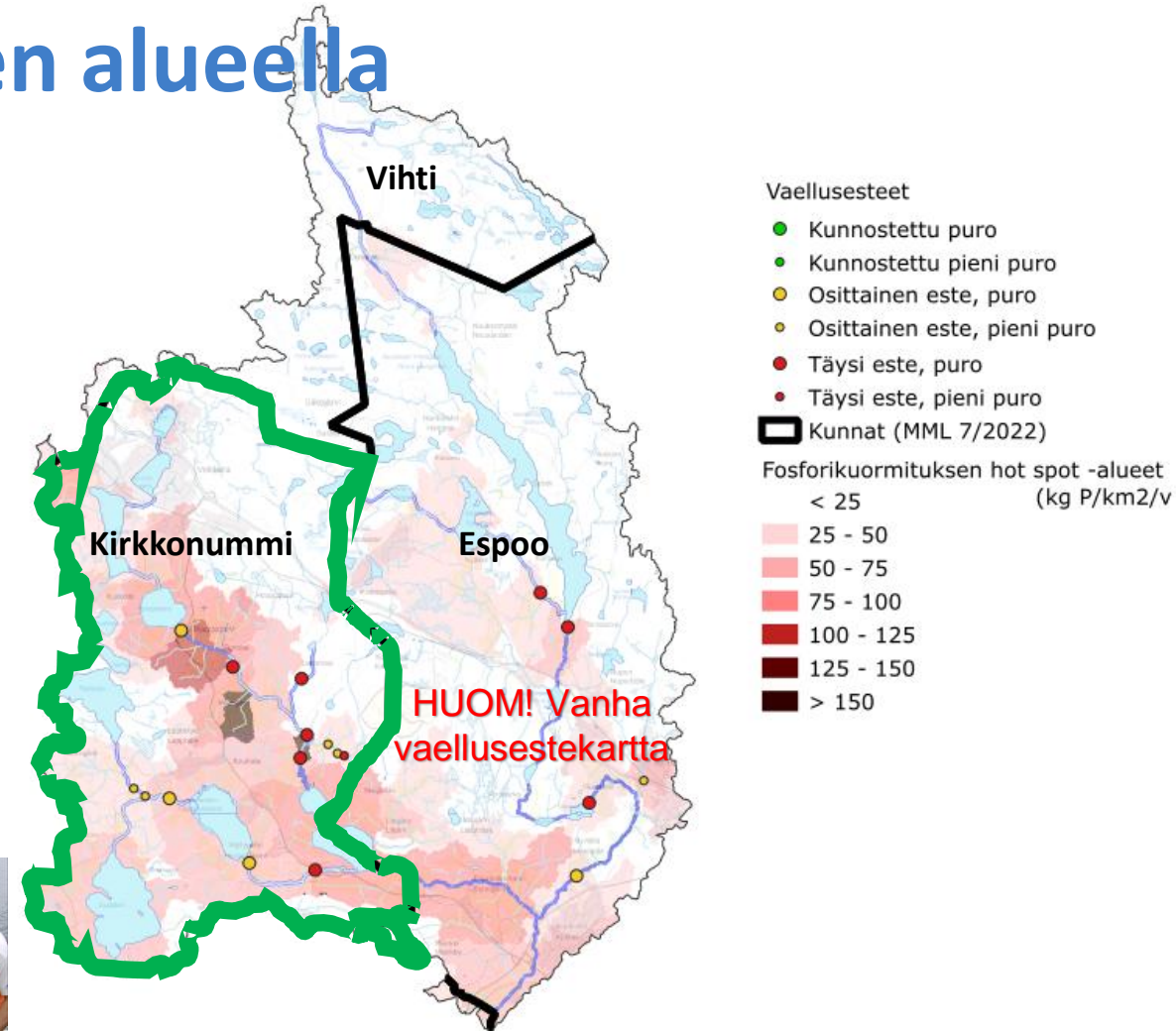
- **Vaellusesteiden poisto**
- Virtavesien kunnostus

Järvien kunnostukset

- **Ravintoketjukurkunnostus**
- Rantaympäristöjen kunnostus

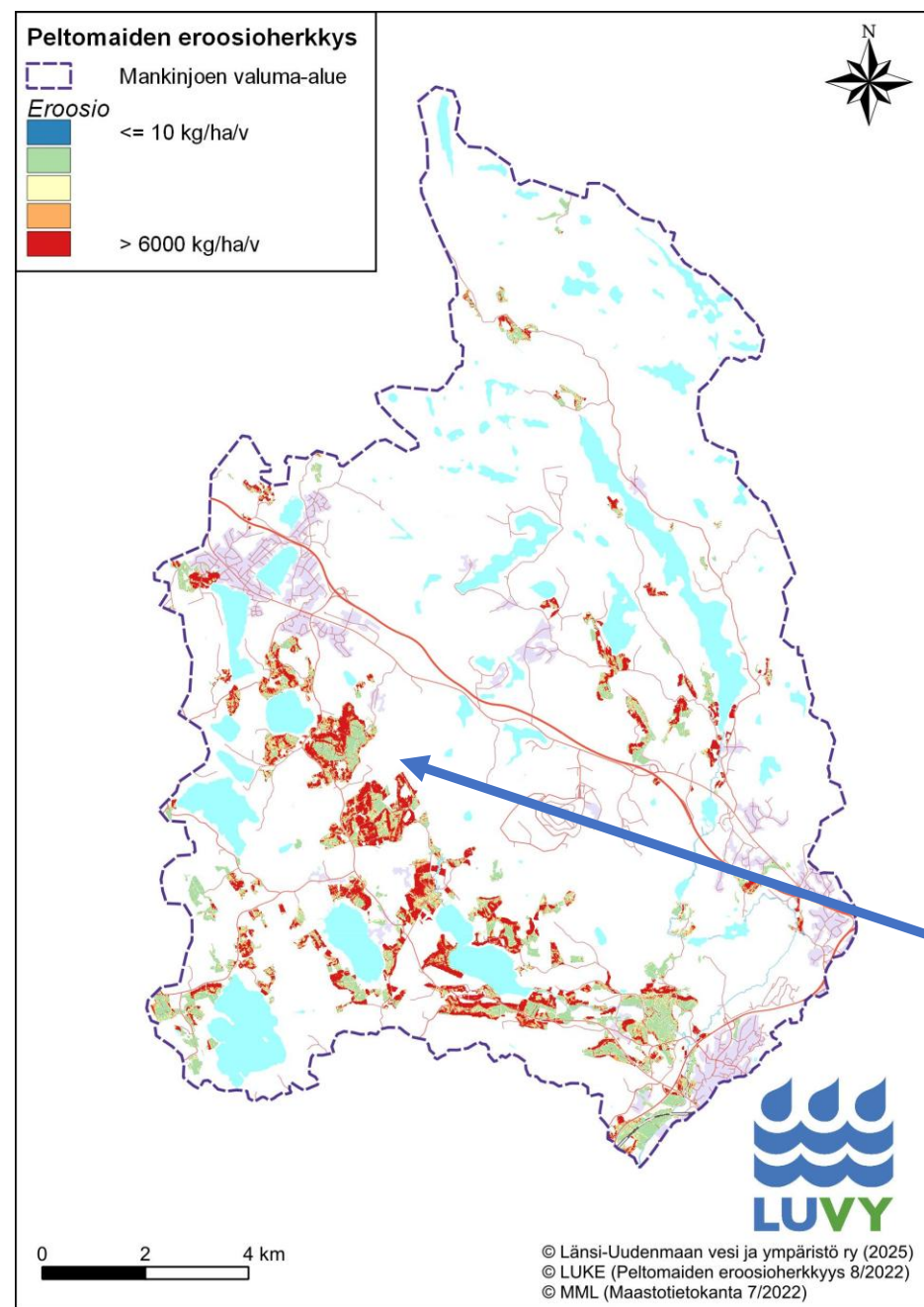
Kirkkonummen alueella

- Veikkola, Haapajärvi-Loojärvi, Lapinkylän alue
- Kauhalanjoki & Kalakoskibäcken ja sivuhaarat
- Kaljärvi, Loojärvi, Haapajärvi, Lapinkylänjärvi

Valuma-aluekunnostusta ensisijaisesti kuormituksen hot spot -alueilla

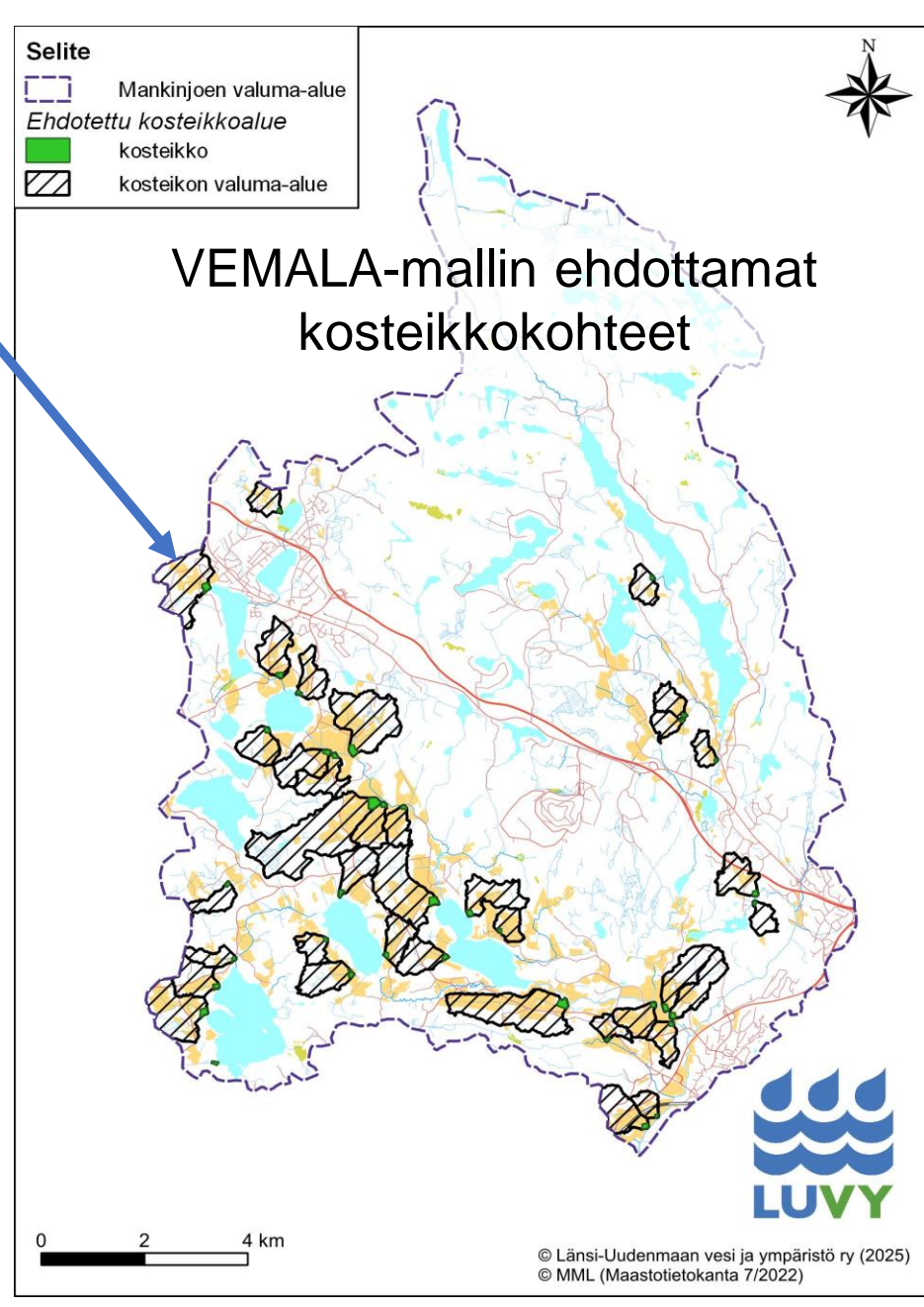

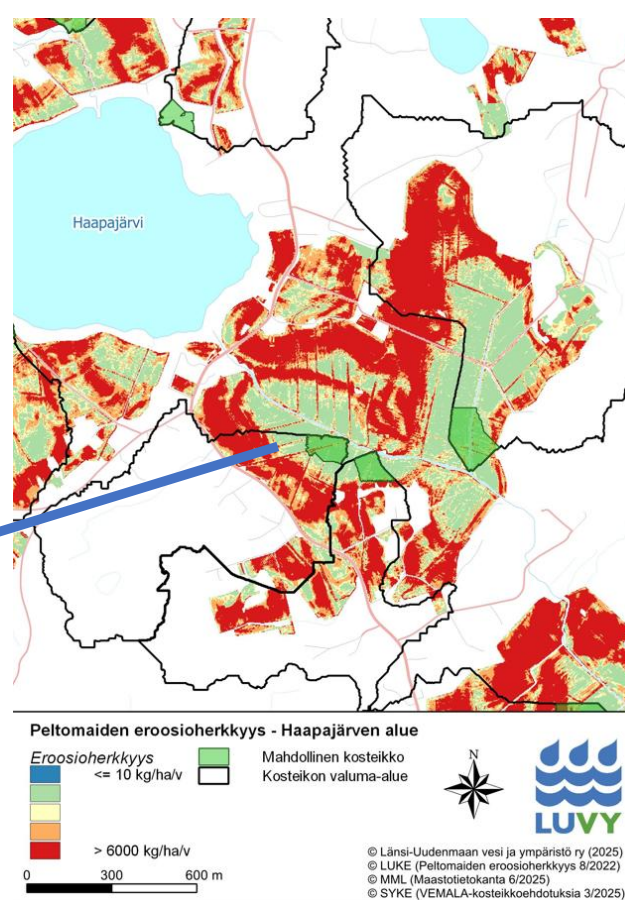
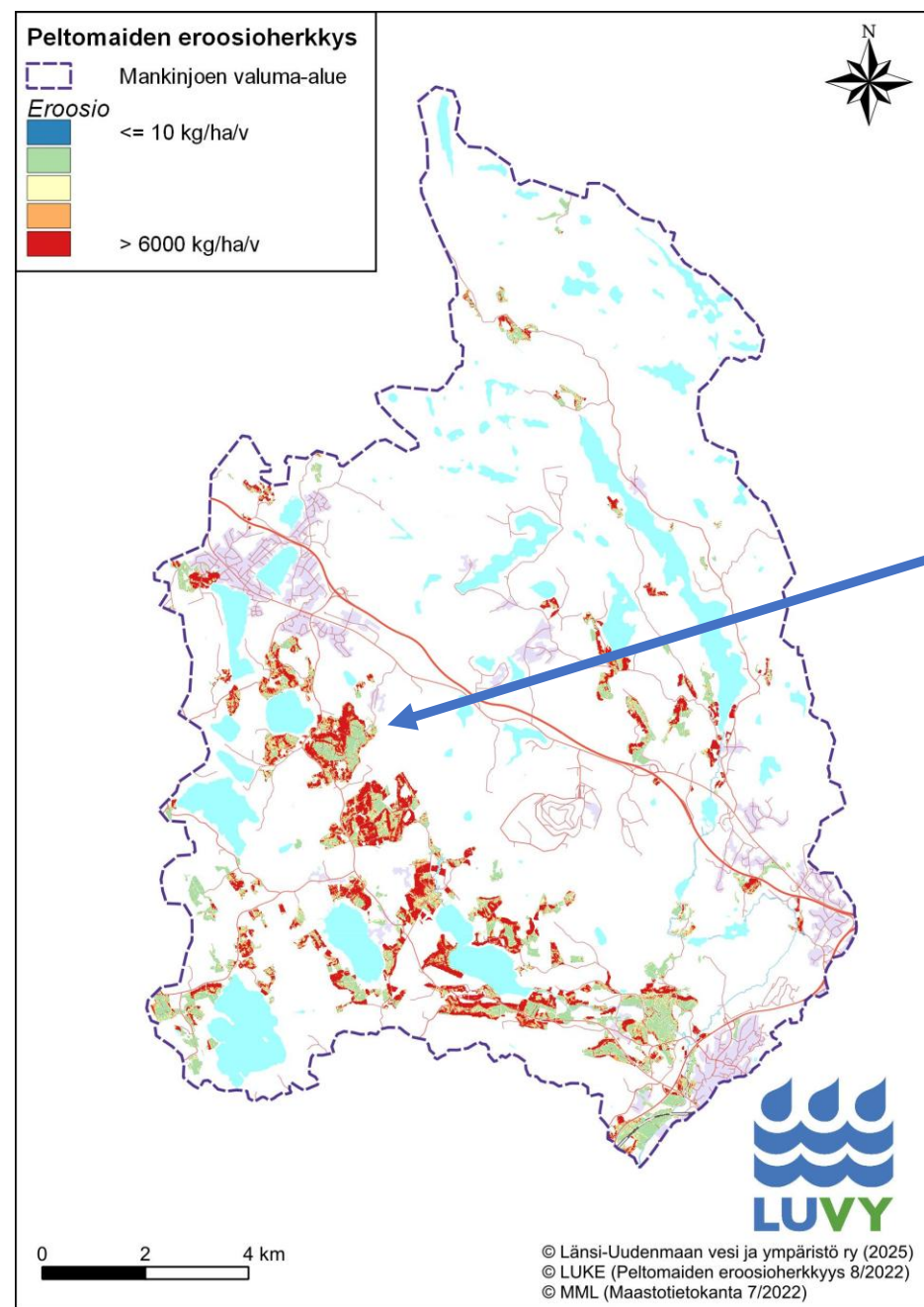

Nedergårdin kosteikko Kaljärven valuma-alueella

Mahdolliset maan kasvukunnon parannustoimet helposti erodoituvilla pelloilla?

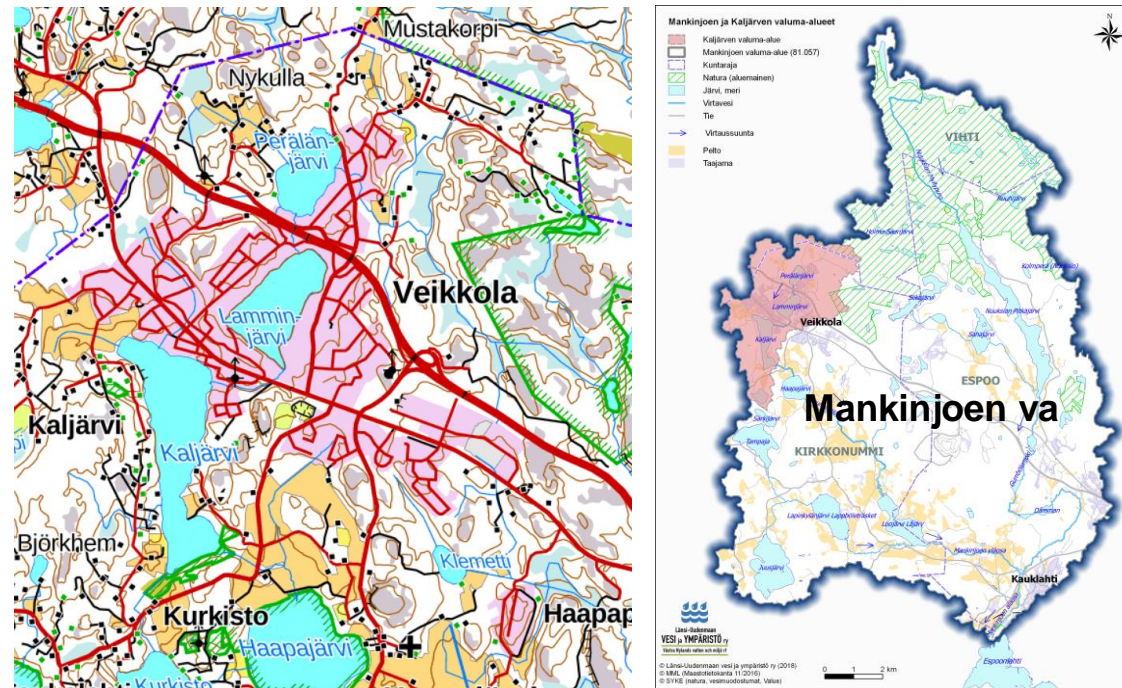

Aikanaan pelloksi kuivatettu Wähäjärvi
 – esimerkki alueesta, joka vettyy
 helposti ja jota joudutaan voimakkaasti
 kuivattamaan

Löydämmekö yhteisiä ratkaisuja
 vesienhallinnan haasteisiin ja maan
 kasvukunnon parantamiseen?

Kauhalanjoen latvajärviä on kunnostettu 2018 alkaen Veikkolan vesistöhankeissa

Mankinjoki 2050 -visio jatkaa edelleen myös näiden järvien kunnostusta ja tilan seurantaa

Kiitos!